

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

III. MİLLÎ KÜLTÜR ŞÛRASI

03-05 MART 2017

AİLE VE KÜLTÜR
KOMİSYON RAPORU

AİLE VE KÜLTÜR KOMİSYONU

Komisyon Başkanı:

SEFA SAYGILI, *Prof. Dr.*

Üyeler:

AYŞE ASLI SANCAR

F. BEYLÜ DİKEÇLİGİL, *Prof. Dr.*

E. SARE AYDIN YILMAZ, *Doç. Dr.*

HASAN KAMİL YILMAZ, *Prof. Dr.*

İBRAHİM BALCIOĞLU, *Prof. Dr.*

MEHMET AKİF AYDIN, *Prof. Dr.*

MÜCAHİT ÖZTÜRK, *Prof. Dr.*

NECLA KOYTAK

SİBEL ERASLAN

Editör: Yusuf Tanrıverdi

Raportörler: Hasan Erkal, Umut Aksungur

Aile

Aile bilginin, görgünün, tavrın, ahlakın nesilden nesile aktarıldığı, taşındığı bir kültürel hafıza mahallidir.

Aile toplumun ve insanlığın en önemli güvencesidir, neslin devamını sağlar.

Anne  ocukların ilk  ğretmeni ve ailenin temel direğidir. Çocuklar için anne ve babanın olduğu aile, sağlıklı büyüme ve gelişme ortamı sağlar.

Türkiye'de aile yapısı her ne kadar çekirdek aile görüntüsü verse de kuşaklar arasında etkileşim yaşanarak devam etmektedir.

Sağlıklı aile, aile bireyleri arasında hak ve sorumluluklar dengesinin kurulmasıyla sürdürülebilir.

Ancak günümüzde aile kültürümüzü olumsuz yönde etkileyen kimi faktörlerin varlığı da bir gerçektir.

Kültürel kodlardaki değişim insanın duygu, düşünce ve davranışlarına ve dolayısıyla toplumun en temel etkileşim ağı olan aileye doğrudan yansımaktadır.

Mevcut Durum:

1. Medyada sunulan kimi ürünlerin içerikleri milli ve kültürel değerlerimizden beslenmemekte ve aile kültürünün yara almasına neden olmaktadır.
2. İletileşim araçlarının ev içerisinde bilinçsiz kullanımının artması aile bireyleri arasındaki ilişkilere zarar vermektedir.
3. İletileşim araçları ile erken yaşta tanışan ve yoğun kullanan çocuklarda belirgin dil ve toplumsal gelişim problemleri gözlenmektedir.
4. İnternet ve dijital araç bağımlılığı giderek artmakta, bu da değişik problemlere yol açmaktadır.
5. Akrabalık ve komşuluk ilişkilerinin zayıflaması çocukların toplumsallaşmasını ve aile kültürümüzü olumsuz yönde etkilemektedir.
6. Aile bireylerinden biri sorun yaşadığında bütün ailenin birlikte bu sorunu

 zlemek için gayret gösteriyorsa o aile mutlu ve uyumlu bir ailedir.

7. Bir ailede ebeveyn benimsemiŐ oldukları anlam kodlarını, en iyi Şekilde çocuklarına aktarmaya ve aile yapısını bu kodlara göre biçimlendirmeye çalıŐsalar da aile toplumda genel geçer kültürel kodlardan etkilenmektedir.

8. Özellikle iletiŐim teknolojileri çağında bu etkileniŐ, diğer zamanlara göre çok daha yoğundur. Bugün bütün dünyada, adeta evlerin duvarları yıkılmıŐ; aile her türlü etkiye açık bir hale gelmiŐtir.

9. Kültürel ve geleneksel değerlerin aŐınması aile bütünlüğünü tehdit etmektedir.

10. Ailenin fiziki, psikolojik ve toplumsal yönden sağlıklı olması, toplumun sağlıklı iŐleyiŐi ve kültürel devamlılığı için elzemdir.

11. Bağımlılık toplumun her katmanında insanlık tarihi boyunca sorun oluŐturmuŐ ve halen de oluŐturmaya devam ediyor. Bağımlılık dendiğinde genellikle dıŐarıdan v cudaya alınan uyuŐturucu madde, alkol ve sigara gibi kimyasal maddeler akla gelir. Oysa eylemsel bağımlılıklar adını verdiğimiz kumar, cinsellik, alıŐveriŐ ve teknoloji gibi bağımlılıklar da en az kimyasal bağımlılıklar kadar psikolojik ve toplumsal sorun oluŐturarak aile bireyleri aile için yıkıcı hale gelebilir.

12. Mevcut mesai saatleri uygulaması kadınların ailelerine, çocuklarına karşı sorumluluklarını yerine getirmede sıklıntı yaŐatmaktadır.

13. Bireyciliğin giderek  ne çıkması aileye ve evliliğe bakıŐı olumsuz yönde etkilemektedir.

14. Gençlerin uzun soluklu ve fedak rlık isteyen iliŐkilerden kaçınma eğilimine girdiği gözlenmektedir. Bu durum gençlerin evlilik kararlarını ileri yaŐlara ertelemelerine veya evlilikten kaçınmalarına sebep olmaktadır.

15. Geç evliliklerde  ocuk yapma sayısı düŐük olmaktadır.

16. BoŐanma oranları yüzde yirmiye aŐmıŐ durumdadır. Ailelere verilebilecek destek eğitimiyle pek çok boŐanma olayının önüne ge ilebilmenin mümkün olduğu kanısındaız.

17. Evlenen çiftlerin bir kısmı  ocuk yapmaya yanaŐmamaktadır.

18. Olumsuz örneklerle zihinleri bulan gençlerimizin olumlu örneklerle aile konusunda bilgi sahibi olmaları ve kararlı bir biçimde yuva kurma iradesi göstermeleri ailenin devamı açısından önem arz etmektedir.
19. Ailenin ekonomik seviyesini yükseltmeye kadınlar katkı sağlamaktadır. Çalışma koşullarının ağırlığı nedeniyle kadınlar ev ve iş arasında bölünmektedir. Bu durumda anneler aileye karşı yükümlülüklerinde sıkıntılar yaşamaktadır.
20. Mevcut kapitalist sistem kadını iş hayatına katarken ev hayatına olan ilgisini azaltmaktadır.
21. Ailede sorunun olması doğaldır, sorunu çözmeye yönelik bir bilincin olması önemlidir.
22. Çocuk masa başında yaşadığı sanal dünyada bütün ihtiyaçlarını karşıladığını düşünerek gerçek hayattan kopmaktadır.
23. Günümüzde ise, demokratik haklar ve toplumsal adaletin bir gereği olarak kadınlar eşit eğitim imkânına ulaşma, ekonomik olarak güçlenme ve demokrasinin olanaklarından yararlanma haklarına sahiptir. Ancak uygulama konusunda daha güçlü bir destek verilmelidir.
24. Bugün kadınların iş hayatına daha fazla dahil olması gerektiği sürekli dile getirilirken, yeri geldiğinde her iki pozisyonu da bir arada kusursuz ve mükemmel götürmesi beklenmesi kadınları büyük bir ikileme karşı karşıya bırakmaktadır.
25. Türkiye’de de kadın istihdamı, kadın iş gücü ve aileyi destekleyici, ayrımcılığı önleyici ulusal ve uluslararası ölçekte yasal yaptırımlar ve uygulamalar yürürlüğe konmuştur.
26. İslam toplumlarında önemli ölçüde aynı dini değerler etrafında şekillenen ailenin yine de tek tip olmadığı, etnik ve kültürel farklılığa bağlı olarak çeşitli bölgelerdeki ailenin kendine özgü bir yapısının olduğu görülmektedir.

Öneriler

1. İnsan tanımını medeniyet değerlerimize uygun şekilde yeniden düzenlemeliyiz.
2. Ev kadınlığının ve anneliğin değersizleştirildiği bakış açısı aile değerlerine zarar

vermektedir. Ev kadınlığının ve anneliğın itibarı korunmalıdır.

3. Ailelerin internet kullanımı konusunda mutlaka bilgili ve bilinçli olmaları ve bu şekilde çocuklarına yaklaşmaları sağlanmalıdır.

4. Öncelikle bilgisayara zararlı sitelerden koruma programları yüklenmeli ve internette koruma paketleri kullanılmalıdır.

5. İnterneti zaman zaman çocukla beraber kullanarak, denetim ve doğru yönlendirme yapılmalıdır.

6. Özellikle çocukların enerjilerini olumlu yönde harcayacakları spor etkinlikleri ve doğayla baŐ baŐa kalacakları farklı faaliyetler çok iyi birer seçenek oluŐturabilir.

7. Medyada yer alan yapımlar, çocukların kültürel oluŐumunda belirleyici olmaktadır. Bu sebeple aile değerlerimize uygun muhtevalı yapımlar desteklenmeli ve özendirilmelidir.

8. Akrabalık ve komŐuluk iliŐkilerinin zayıflamasının çocukların toplumsallaŐmasını olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle, bu tür iliŐkileri özendirici çalıŐmalar yürütülmelidir.

9. Aile bireylerinin birbirlerine bağlı olması desteklenmelidir ancak bağımlı olması yanlıŐtır. Zira bağımlılığın her türlüsü tehlikelidir. Ailelerin sağlıklı devamlılığı için herkesin etkili ve içtenlikli bir uėraŐ vermesi gerekir.

10. Çocuklar çok erken yaŐta TV, tablet ve telefon ekranına muhatap bırakılmamalıdır.

11. Genç kuŐaklarda görsel öğrenme geliŐirken, toplumsal öğrenme becerisi k relmektedir ve gençler etrafına ilgisiz kalmaktadırlar. Eğitim sistemiz de bu hususta tedbirler almalıdır.

12. Bilgisayar oyunları aracılığıyla özellikle gençlerde kumara alıŐkanlık geliŐebilmektedir. Ailelerin takibi yanında, bu duruma iliŐkin yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

13. K  uk yaŐlardan itibaren kiŐilere ailenin önemi  rneklemelemlerle öğretilmelidir.

14. Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyanet iŐleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, belediyeler ve STK'ların paydaŐ kurumlar olarak her biri kendi sahalarındaki konularda çok-disiplinli çalıŐmalar gerçekleŐtirerek, aile kurumunun karŐılaŐtıđı problemleri bertaraf etmeye çalıŐmalıdır.
15. Kültürel, manevi, evrensel ve ahlaki değerlerin eğitim müfredatında yer alması konusunda daha titiz davranılmalıdır.
16. Toplumsal birliği sağlama ve kültürel hafızamızı güçlendirme konusunda medyadan yararlanılmalıdır.
17. Kadının toplumun kalkınması, toplumsal refahın ve huzurun oluŐmasındaki rolü hiç Őüphesiz belirleyicidir ve bu rolü  nemslenmelidir.
18. Kadının eğitim durumunun geliŐtirilip yükseltilmesi kadının sosyo-ekonomik ve siyasal statüsünün artması adına önem taŐımaktadır. Kadının eğitim durumu geliŐtikçe ve yükseldikçe ocuk yetiŐtirmede de daha baŐarılı olunduğu, sağlık konusunda daha titiz hareket edildiği, ailenin geleceği konusunda daha gerçekçi kararlar alındığı gözlemlenmektedir. Bu sebeple kadınların eğitim düzeyinin yükseltilmesine yönelik tedbirler alınmalıdır.
19. Kadın istihdamının ve giriŐimciliđinin desteklenmesi, kadının toplum hayatına etkili olarak katılması ve toplumsal statüsünün yükselmesi adına önem taŐıması sebebiyle kadın giriŐimcilere yönelik ekonomik destek kredileri artırılmalıdır.
20. Köklü, kalıcı ve kapsamlı bir kültürel deđerŐim stratejisi için çıkıŐ noktası, yeni neslin yetiŐme süreci ve bu süreçte en etkili ve belirleyici özne olan annelerin eğitimi konusunda alternatif yöntemler geliŐtirilmelidir.
21. ocuk yetiŐtirmenin, dolayısıyla geleceğin Őekillenmesinin, sağlıklı bir neslin yetiŐmesinin birincil öznesi olarak sevginin ve merhametin gücünü en etkili ve verimli Şekilde kullanabilmesi için kadınların psikolojik, eğitimsel, toplumsal, ekonomik vb. yönlerden desteklenmesi çerçevesinde toplumsal pratikler geliŐtirilmelidir.
22. Aile içi eğitimin güçlenmesi ve geliŐtirilmesi için insani değerler temel alınarak erkek ve kadın rollerinin anlatıldığı ulusal kampanyalar düzenlenmelidir. Edebiyat,

sanat, sinema ve medya dünyasının iÇi sahiplenmesi sağlanmalıdır.

23. Aileyi olumsuz yönde etkileyen programlarla ilgili RTÜK denetleyici görevini hassasiyetle yapmalıdır.

24. Akraba evliliklerinin olası sakıncaları hakkında toplum bilinlendirilmelidir.

25. Evlilik  ncesi gençlere evlilikle ilgili eğitim desteği verilmeli, evliliğe özendirici çalıŐmalar yapılmalıdır.

26. Küçük çocuğu olan annelerin evden çalışma ve esnek çalışma saatleri konusunda yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

27. Ailelere sağlanan kreŐler,  ocuk yuvaları artırılmalı ve ihtiyaçlara cevap veren bir niteliğe sahip olmalıdır.

28. GeniŐ aile daraldıkça aile  ocuk bakımında yetersiz kaldığı için  ocuk yapmaya yanaŐmamaktadır. Bu duruma yönelik aileyi destekleyici tedbirler alınmalıdır.

29. Günümüzde stres ve yol açtığı bozukluklar ailenin sağlığını tehdit etmektedir. Stresin yol açtığı öfke kontrolsüz ise psikofizyolojik rahatsızlıklara neden olur. "Biz" duygusunu gönülden hisseden bireylerden oluŐan aileler stresle daha kolay baŐa çıkabilmektedir.

30. Ailelerin cinsellik ve cinsel sağlık konusunda eğitilmeleri lazımdır. Bu eğitimden yoksun ailelerde ve toplumlarda birçok problem ortaya çıkmakta, aile içi iletiŐim bozulmaktadır. Cinsel sapmaların ve buna bağlı su ların temelinde eğitimsizlik yatmaktadır

31. Ebeveynler, çocuklarına her konuda rol model olmada titizlik göstermelidirler.

32. Teknolojinin, iletiŐim araçlarının kullanımı konusunda yetiŐkinlerin eğitimden geçirilmesi gerekmektedir.

33. İŞ yerlerinde kadına yönelik mobbing uygulamaları konusunda daha ağır yaptırımlar getirilmelidir. Kadının iŐyerinde karşı karşıya kaldığı bezdiri (mobbing) eylemleri aile ortamına huzursuzluk ve mutsuzluk olarak yansımaktadır.

34. Kadına yönelik Őiddet bilinen bir gerçektir. Ailenin Korunması ve Kadına

Karşı Şiddetin  nlenmesine Dair Kanun etkin biçimde uygulanmalıdır. Bu konuda gerek valilik, kaymakamlık, emniyet birimlerine, gerekse yargı birimlerine yönelik eğitimler düzenlenerek aileler sorunları aşma konusunda desteklenmelidir.

35. Ailenin huzur ve refahının geliştirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla oluşturulan programlara genç, yaşlı, kadın, erkek, bütün yetişkinlerin katılımına  zen gösterilmelidir.

36. Aile içinde yaşanan pek çok sorun aslında çözülebilecek nitelikte iken, sorun çözme stratejisi geliştirmeyen ailelerde parçalanmalar yaşanabilmektedir. Aile bireylerine sorun çözme stratejisi bilgisi, empati kurma, karar alma konuları gibi alanlarda özellikle eğitim verilmelidir.

37. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı "aile içi sorunların çözümü" içerikli eğitim çalışmaları düzenlemelidir. Pek çok aile kredi kartı kullanımı, aile bütçesi planlama konusunda sıkıntı yaşamakta, bu durum ailelerin parçalanmasına kadar gidebilmektedir.

38. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı ortak çalışmayla aile stratejileri geliştirmelidirler.

39. Kadın ve erkek arasındaki ücret eşitsizliğinin giderilmesi yolunda politikalar geliştirilerek, çalışma hayatında kadına yönelik negatif ayrımcılığın giderilmesi sağlanmalıdır.

40. Ülkemizde boşanmalar oldukça yıkıcı bir Şekilde gerçekleşmektedir. Boşanma süreci ve sonrasında özellikle çocuklar büyük travmalar yaşamaktadır. Boşanma kararı alan aile bireylerine yönelik psikolojik destek hizmeti verilmelidir.

41. Kadın cinsiyetinden dolayı dezavantajlı hale getirilmemelidir. Cinsiyet ayrımcılığının nedenlerinden biri de aile içindeki yanlış tutum ve davranışlardır. Bu konuda aile bireylerini bilgilendirici kamu spotları başta olmak üzere çeşitli araçlar kullanılarak konuya ilişkin farkındalık oluşturulmalıdır.

42. Suriyeli mültecilerin toplumsal, kültürel, ekonomik uyumları için gerekli politikalar geliştirilmelidir.

43. Suriye krizi sonrası ülkemizin tüm dünyaya örnek olarak sergilediği insani yaklaşımı, aile temelli millet inşasında bir değer olarak tüm dünyaya takdim

etmeliyiz. Bu konuda ailelerimizin ortaya koyduğu insani kültürel dayanışmayı medya ve sanat yapımcıları aracılığıyla toplumsal hafızaya kaydetme görevi yerine getirilmelidir.

44. Her türlü vesayet ve paralel yapılanma girişimine karşı durabilecek demokratik katılım bilinci ve imk nlarının aileden başlayarak eğitimin her kademesinde kültürel değer olarak bireylere kazandırılması gerekir.

45. 15 Temmuz onurlu direnişini ortaya koyan aziz milletimizin demokrasimiz, hürriyet ve hukuka dair sergilediği milli irade, ilhamını yetiştiğimiz aile değerlerinden almıştır. Söz konusu direniş kültürünün beslendiği aile değerlerini kültürel ve sanatsal imk nlarla milli hafızada tutacak performansların desteklenmesini talep ediyoruz.

46. Sivil toplum örgütleri, insan hakları ve kadın dernekleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, yerel yönetimler,  niversiteler aile kültürünün ve kadının güçlendirilmesi, zararlı yayınlardan korunması konusunda ortak çalışmalar yürütmelidirler.

47. Sadece gelecek nesilleri doğurma görevi değil, aynı zamanda onların sevgi dolu bir şekilde büyüme görevinin de ebeveyne emanet edildiğini toplum olarak idrak ettiğimizde ve gereklerini yerine getirdiğimizde Türkiye dünyanın en güçlü aile yapısına sahip olacaktır.

